

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

8. maj 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – forbrugerkreditaftale – direktiv 93/13/EØF – urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – artikel 3, stk. 1 – vilkår om førtidig ophævelse – domstolsprøvelse – ingen national lovgivning, der regulerer vilkåret om førtidig ophævelse – kriterier ved bedømmelsen af, om der foreligger urimelighed«

I de forenede sager C-6/24 og C-231/24,

angående to anmodninger om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Juzgado de Primera Instancia nº8 de La Coruña (retten i første instans nr. 8 i La Coruña, Spanien) ved afgørelser af henholdsvis 19. december 2023 og 26. februar 2024, indgået til Domstolen den 4. januar og den 26. marts 2024, i sagerne

Abanca Corporación Bancaria SA

mod

WE (C-6/24),

VX (C-231/24),

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, S. Rodin (refererende dommer), og dommerne N. Piçarra og N. Fenger,

generaladvokat: D. Spielmann,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Abanca Corporación Bancaria SA ved abogados M.Á. Cepero Aránguez, J.M. Martínez Gimeno og M.C. Vendrell Cervantes,

* Processprog: spansk.

- den spanske regering ved P. Pérez Zapico, som befuldmægtiget,
- Europa-Kommissionen ved I. Galindo Martín og P. Kienapfel, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningerne om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 1, og artikel 7 i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29).
- 2 Disse anmodninger er blevet indgivet i forbindelse med tvister mellem Abanca Corporación Bancaria SA, der er en bank i henhold til spansk ret, og forbrugerne, WE, i sag C-6/24, og VX, i sag C-231/24, vedrørende den angiveligt urimelige karakter af et vilkår om førtidig ophævelse i personlige låneaftaler, der er indgået mellem disse parter.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 har følgende ordlyd:

»Et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren.«
- 4 Dette direktivs artikel 4 fastsætter følgende:

»1. Det vurderes, om et kontraktvilkår er urimeligt, under hensyn til hvilken type varer eller tjenesteydelser aftalen omfatter, og ved på tidspunktet for aftalens indgåelse at tage hensyn til alle omstændighederne i forbindelse med dens indgåelse samt til alle andre vilkår i aftalen eller i en anden aftale, som hænger sammen med denne, jf. dog artikel 7.

2. Vurderingen af, om kontraktvilkårene er urimelige, omfatter hverken definitionen af aftalens hovedgenstand eller overensstemmelsen mellem pris og varer eller mellem tjenesteydelser og betalingen herfor, for så vidt disse vilkår er affattet klart og forståeligt.«
- 5 Det nævnte direktivs artikel 7, stk. 1, er affattet således:

»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Spansk ret

- 6 Artikel 693, stk. 2, i Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (lov nr. 1/2000 om civil retspleje) af 7. januar 2000 (BOE nr. 7 af 8.1.2000, s. 575), som ændret ved Ley 42/2015 de reforma de la Ley 1/2000 (lov nr. 42/2015 om ændring af lov nr. 14/2000) af 5. oktober 2015 (BOE nr. 239 af 6.10.2015) om førtidig ophævelse af lån, der skal tilbagebetales i rater, bestemmer følgende:

»Hele det skyldige beløb i form af hovedstol og renter kan kræves tilbagebetalt på de vilkår, der er aftalt i oprettelsesdokumentet og registreret i det tilsvarende register. Når sagen vedrører et lån eller en kredit, der er optaget af en fysisk person og sikret ved pant i fast ejendom til beboelse, eller hvis genstand er erhvervelse af en fast ejendom til beboelse, finder bestemmelserne i artikel 24 i lov nr. 5/2019 om regler for lån mod sikkerhed i fast ejendom og efter omstændighederne artikel 129a i lov om pant anvendelse.«

- 7 Artikel 24 i Ley 5/2019 reguladora de los contratos de crédito inmobiliario (lov nr. 5/2019 om regler for lån mod sikkerhed i fast ejendom) af 15. marts 2019 (BOE nr. 65 af 16.3.2019) har følgende ordlyd:

»1. I låneaftaler, hvor låntager, kautionisten eller garantistiller er en fysisk person, og som er sikret enten ved pant eller ved en anden tinglig rettighed i fast ejendom til beboelse eller med henblik på erhvervelse eller bevarelse af ejendomsrettigheder til grundarealer eller fast ejendom – både opført og planlagt – fortaber låntageren retten til at drage fordel af fristen, og der sker førtidig ophævelse af aftalen, når følgende kumulative betingelser er opfyldt:

- a) Låntager er i restance med betaling af en del af lånebeløbet eller af renterne.
- b) Beløbet for de forfaldne og ubetalte afdrag svarer til mindst:
 - i) 3% af det udbetalte lånebeløb, hvis restancen indtræffer inden for den første halvdel af lånets løbetid. Denne betingelse betragtes som opfyldt, når de forfaldne og ubetalte månedlige afdrag svarer til manglende betaling af 12 afdrag eller af et antal afdrag, som tilsammen indebærer, at skyldneren har misligholdt sin forpligtelse i et tidsrum, der som minimum svarer til 12 måneder.
 - ii) 7% af det udbetalte lånebeløb, hvis restancen indtræffer inden for den anden halvdel af lånets løbetid. Denne betingelse betragtes som opfyldt, når de forfaldne og ubetalte månedlige afdrag svarer til manglende betaling af 15 afdrag eller af et antal afdrag, som tilsammen indebærer, at skyldneren har misligholdt sin forpligtelse i et tidsrum, der som minimum svarer til 15 måneder.
- c) Långiver har over for låntager fremsat et krav om betaling og har givet låntageren en frist på mindst en måned til at foretage betalingen og har underrettet vedkommende om, at lånet i tilfælde af manglende betaling vil blive krævet tilbagebetalt i sin helhed.

2. Bestemmelserne i denne artikel kan ikke fraviges ved andre aftaler med andet indhold.«

Twisterne i hovedsagerne og de præjudicielle spørgsmål

- 8 WE og VX indgik den 5. juli 2022 og den 15. september 2022 en personlig låneaftale med Abanca Corporación Bancaria for et beløb på 10 600 EUR for den første aftale, som skulle tilbagebetales over en periode på fem år, og for et beløb på 6 000 EUR for den anden aftale, som skulle tilbagebetales over en periode på otte år.

- 9 I overensstemmelse med vilkår nr. 13 i de almindelige betingelser i disse aftaler (herefter »det omtvistede vilkår«) har banken ret til at erklære førtidig ophævelse af låneaftalen i tilfælde af manglende betaling, hvorved de skyldige beløb øjeblikkelig forfalder til betaling.
- 10 Det præciseres i det omtvistede vilkår, at manglende betaling foreligger, når tre kumulative betingelser er opfyldt. For det første skal låntageren mangle at betale en del af lånebeløbet eller af renterne. For det andet skal beløbet for de forfaldne og ubetalte afdrag svare til mindst 3% af lånebeløbet, hvis restancen indtræffer inden for den første halvdel af lånets løbetid, eller til mindst 7% af det nævnte beløb, hvis forsinkelsen indtræffer inden for den anden halvdel af lånets løbetid. For det tredje skal banken have fremsat et krav om betaling over for låntageren og have givet låntageren en frist på mindst en måned til at foretage betalingen.
- 11 Abanca Corporación Bancaria har – efter at have erklæret den førtidige ophævelse i overensstemmelse med det omtvistede vilkår – indgivet to anmodninger om udstedelse af betalingspåkrav mod WE og VX til Juzgado de Primera Instancia n°8 de La Coruña (retten i første instans nr. 8 i La Coruña, Spanien), som er den forelæggende ret.
- 12 Den forelæggende ret har udtrykt tvivl om, hvorvidt det omtvistede vilkår er i overensstemmelse med direktiv 93/13 i lyset af dom af 14. marts 2013, Aziz (C-415/11, EU:C:2013:164, præmis 73), og af 26.1.2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60, præmis 66 og 67), hvori Domstolen fastslog, at blandt de faktorer, der kan tages i betragtning ved vurderingen af, om et sådant vilkår er urimeligt, er tilstedeværelsen af midler i medfør af den nationale lovgivning, som giver forbrugeren mulighed for at undgå førtidig ophævelse af lånet eller for at fjerne virkningerne heraf, hvilket ikke er tilfældet for spansk ret for personlige låneaftaler som de i hovedsagerne omhandlede. Det omtvistede vilkår, der er indeholdt i disse sidstnævnte aftaler, giver ikke desto mindre låntageren denne mulighed i lighed med det, der er fastsat i den nationale lovgivning, som finder anvendelse på aftaler om lån mod pant i fast ejendom. Den forelæggende ret ønsker desuden oplyst, om en frist på en måned til at betale det udestående lånebeløb, således som det er fastsat i dette vilkår, er tilstrækkelig til faktisk at give forbrugeren mulighed for at undgå førtidig ophævelse af lånet eller for at fratage ophævelsen virkning efter erklæringen om ophævelse af lånet.
- 13 På denne baggrund har Juzgado de Primera Instancia n°8 de La Coruña (retten i første instans nr. 8 i La Coruña) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Er et vilkår om førtidig ophævelse, som giver mulighed for at indstille eller undgå en sådan ophævelse inden for en bestemt frist, i strid med artikel 3, stk. 1, og artikel 7 i [direktiv 93/13], eller skal en sådan mulighed anerkendes i en specifik national bestemmelse?
- 2) Såfremt det foregående spørgsmål besvares bekræftende, hvilken frist ville da være rimelig?«
- 14 Ved afgørelse truffet af Domstolens præsident den 26. april 2024 blev sagerne C-6/24 og C-231/24 forenet med henblik på retsforhandlingernes skriftlige og mundtlige del og med henblik på dommen.

De præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

- 15 Det skal indledningsvis bemærkes, at det fremgår af fast retspraksis, at det som led i den samarbejdsprocedure mellem de nationale retter og Domstolen, som er indført ved artikel 267 TEUF, tilkommer denne at give den nationale ret et hensigtsmæssigt svar, som sætter den i stand til at afgøre den tvist, der verserer for den. Ud fra dette synspunkt påhviler det Domstolen efter omstændighederne at omformulere de spørgsmål, den forelægges (dom af 7.11.2024, ERB New Europe Funding II, C-178/23, EU:C:2024:943, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 16 Det skal i denne henseende præciseres, at den forelæggende ret inden for rammerne af hovedsagerne har foretaget en ex officio-prøvelse af den eventuelle urimelige karakter af det omtvistede vilkår, hvis gennemførelse ligger til grund for de anmodninger om udstedelse af betalingspåkrav, der er blevet indgivet til den. Den forelæggende ret er ikke i tvivl om, hvorvidt der foreligger retsmidler til at bringe anvendelsen af urimelige vilkår til ophør i lyset af artikel 7 i direktiv 93/13, men om selve kvalificeringen af disse vilkår som urimelige som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13.
- 17 Med henblik på at give den forelæggende ret et hensigtsmæssigt svar skal det lægges til grund, at den forelæggende ret med det første spørgsmål nærmere bestemt ønsker oplyst, om artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at der ved vurderingen af, om et vilkår om førtidig ophævelse i en personlig låneaftale eventuelt er urimeligt, kan tages hensyn til, at dette vilkår giver forbrugeren mulighed for at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller for at fjerne virkningerne heraf, eller om det kræves, at denne mulighed er fastsat i en national bestemmelse, som specifikt finder anvendelse på personlige låneaftaler.
- 18 For at besvare dette spørgsmål skal det bemærkes, at i henhold til Domstolens faste praksis hviler den ved direktiv 93/13 indførte beskyttelsesordning på den betragtning, at en forbruger befinder sig i en svagere stilling end den erhvervsdrivende såvel hvad angår forhandlingsstyrke som informationsniveau (dom af 18.1.2024, Getin Noble Bank m.fl. (Ex officio-prøvelse af kontraktvilkårs urimelige karakter), C-531/22, EU:C:2024:58, præmis 63).
- 19 Det følger af dette direktivs artikel 3, stk. 1, at et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt, hvis det til trods for kravene om god tro bevirker en betydelig skævhed i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge denne aftale til skade for den pågældende forbruger, idet et sådant urimeligt kontraktvilkår i henhold til det nævnte direktivs artikel 6, stk. 1, ikke er bindende for forbrugeren.
- 20 I denne sammenhæng og med henblik på at sikre det høje forbrugerbeskyttelsesniveau, der er fastsat i artikel 38 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal de nationale retter af egen drift efterprøve, om et kontraktvilkår, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 93/13, er urimeligt, og dermed afhjælpe den manglende ligevægt mellem forbrugeren og den erhvervsdrivende, så snart den råder over de oplysninger vedrørende de retlige eller faktiske omstændigheder, som denne prøvelse kræver. I denne henseende definerer artikel 3, stk. 1, og artikel 4, stk. 1, i direktiv 93/13 samlet set de almindelige kriterier, der gør det muligt for de nationale retter at vurdere, om kontraktvilkår, som er underlagt direktivets bestemmelser, er urimelige (jf. i denne retning dom af 9.11.2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, præmis 74 og 75).

- 21 Artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 indeholder med henvisningen til begrebet »god tro« og begrebet »betydelig skævhed« i parternes rettigheder og forpligtelser ifølge aftalen til skade for forbrugeren kun en abstrakt definition af, hvad der gør, at et kontraktvilkår, der ikke har været genstand for individuel forhandling, anses for urimeligt (dom af 9.11.2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, præmis 76).
- 22 Hvad angår spørgsmålet om, under hvilke omstændigheder der opstår en betydelig skævhed »til trods for kravet om god tro«, skal den nationale ret, henset til 16. betragtning til direktiv 93/13, med henblik herpå efterprøve, om den erhvervsdrivende ved at handle loyalt og rimeligt med forbrugeren med rimelighed kunne forvente, at sidstnævnte ville acceptere et sådant vilkår efter individuel forhandling (dom af 9.11.2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, præmis 78).
- 23 I overensstemmelse med dette direktivs artikel 4, stk. 1, skal det desuden vurderes, om et kontraktvilkår er urimeligt, under hensyn til hvilken type varer eller tjenesteydelser aftalen omfatter, og ved på tidspunktet for aftalens indgåelse at tage hensyn til alle omstændighederne i forbindelse med dens indgåelse samt til alle andre vilkår i nævnte aftale eller i en anden aftale, som hænger sammen med denne (dom af 9.11.2023, Všeobecná úverová banka, C-598/21, EU:C:2023:845, præmis 79).
- 24 I præmis 66 i dom af 26. januar 2017, Banco Primus (C-421/14, EU:C:2017:60), der ikke vedrørte en personlig låneaftale, men en realkreditaftale med lang løbetid, fastslog Domstolen i det væsentlige, at den forelæggende ret med henblik på at afgøre, om et kontraktvilkår bevirker en betydelig skævhed til skade for forbrugeren som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13, bl.a. skal efterprøve, om den erhvervsdrivendes mulighed for at ophæve hele lånet er betinget af forbrugers misligholdelse af en forpligtelse, som er af afgørende betydning i forhold til den pågældende aftale, om denne mulighed er tiltænkt tilfælde, hvor en sådan misligholdelse er tilstrækkelig alvorlig hvad angår lånets løbetid og størrelse, om den nævnte mulighed fraviger de almindelige retsregler, der, hvor der ikke er aftalt specifikke betingelser i kontrakten, er gældende på området, og om den nationale lovgivning tillægger forbrugerne egnede og effektive midler, som giver den forbruger, der er omfattet af et sådant vilkår, mulighed for at fjerne virkningerne af ophævelsen af lånet.
- 25 I præmis 35 i dom af 8. december 2022, Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest (C-600/21, EU:C:2022:970), præciserede Domstolen i øvrigt, at disse kriterier ikke kan anses for at være kumulative eller alternative, men skal anses for at indgå i alle de omstændigheder i forbindelse med indgåelsen af den pågældende aftale, som den nationale retsinstans skal undersøge med henblik på at vurdere, om et kontraktvilkår er urimeligt som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13.
- 26 I det foreliggende tilfælde indeholder den spanske lovgivning, således som den forelæggende ret har anført – i modsætning til aftaler om lån mod pant i fast ejendom – ikke nogen bestemmelser om vilkår om førtidig ophævelse i personlige låneaftaler. Det omtvistede vilkår i de i hovedsagerne omhandlede aftaler fastsætter imidlertid et middel for forbrugeren til at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller til at fjerne virkningerne heraf ved at betale de udestående lånebeløb inden for en frist på en måned fra bankens fremsættelse af et påkrav herom, i lighed med hvad der gælder ifølge denne lovgivning for aftaler om lån mod pant i fast ejendom.

- 27 I overensstemmelse med den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 24 og 25, tilkommer det den nationale ret at afgøre, om et vilkår om førtidig ophævelse bevirker en betydelig skævhed til skade for forbrugeren som omhandlet i artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 i lyset af forskellige kriterier, herunder om der findes egnede og effektive midler, som giver forbrugeren mulighed for at undgå, at dette vilkår anvendes, eller for at fjerne virkningerne heraf. Den omstændighed, at de midler, der gør det muligt at opnå et sådant resultat, er fastsat i selve kontraktvilkåret om førtidig ophævelse og ikke i en national bestemmelse, som specifikt finder anvendelse på de i hovedsagerne omhandlede aftaler, er uden betydning og kan under alle omstændigheder ikke gøre dette kontraktvilkår urimeligt som omhandlet artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13.
- 28 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at der ved vurderingen af, om et vilkår om førtidig ophævelse i en personlig låneaftale eventuelt er urimeligt, kan tages hensyn til, at dette vilkår giver forbrugeren mulighed for at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller for at fjerne virkningerne heraf, uden at denne mulighed skal være fastsat i en national bestemmelse, som specifikt finder anvendelse på personlige låneaftaler.

Det andet spørgsmål

- 29 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at en forbrugers mulighed i henhold til aftalen for at betale de udestående lånebeløb inden for en frist på en måned fra bankens fremsættelse af et påkrav herom udgør et egnet og effektivt middel, som giver forbrugeren mulighed for at undgå at gennemføre vilkåret om førtidig ophævelse af den personlige låneaftale eller for at fjerne virkningerne heraf.
- 30 Det skal i denne henseende bemærkes, at Domstolens kompetence ifølge fast retspraksis på dette område omfatter fortolkning af begrebet »urimeligt kontraktvilkår« som omhandlet i dette direktivs artikel 3, stk. 1, og i bilaget hertil, samt af de kriterier, som den nationale retsinstans kan eller skal anvende ved undersøgelsen af et kontraktvilkår i lyset af det nævnte direktivs bestemmelser, idet det tilkommer denne retsinstans under hensyn til disse kriterier at træffe afgørelse om et særligt kontraktvilkårs konkrete kvalifikation i lyset af de faktiske omstændigheder i det konkrete tilfælde (dom af 8.12.2022, Caisse régionale de Crédit mutuel de Loire-Atlantique et du Centre Ouest, C-600/21, EU:C:2022:970, præmis 38 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 Med hensyn til det omtvistede vilkår om førtidig ophævelse af den personlige låneaftale i tilfælde af manglende betaling påhviler det den forelæggende ret bl.a. at efterprøve, om den erhvervsdrivendes mulighed for at ophæve hele lånet er betinget af forbrugers misligholdelse af en forpligtelse, som er af afgørende betydning i forhold til den pågældende aftale, om denne mulighed er tiltænkt tilfælde, hvor en sådan misligholdelse er tilstrækkeligt alvorlig hvad angår lånets løbetid og størrelse, om den nævnte mulighed fraviger de almindelige retsregler, der er gældende på området, og om den nationale lovgivning eller et kontraktvilkår fastsætter egnede og effektive midler, som giver forbrugeren mulighed for at undgå, at et vilkår om førtidig ophævelse anvendes, eller for at fjerne virkningerne heraf (jf. i denne retning dom af 26.1.2017, Banco Primus, C-421/14, EU:C:2017:60, præmis 66).
- 32 I præmis 47 og 48 i dom af 25. januar 2024, Caixabank (Forældelse af tilbagebetalingen af realkreditudgifter) (C-810/21 – C-813/21, EU:C:2024:81), fastslog Domstolen for så vidt angår en forældelsesfrist i det væsentlige, at en forældelsesfrist for at kunne anses for at være i

overensstemmelse med effektivitetsprincippet for det første skal være materielt tilstrækkelig til, at forbrugeren kan forberede og iværksætte et effektivt retsmiddel med henblik på at gøre sine rettigheder i henhold til direktiv 93/13 gældende, og for det andet, at forbrugeren har haft mulighed for at få kendskab til sine rettigheder, inden fristen begynder at løbe eller er udløbet.

- 33 I den foreliggende sag fremgår det af anmodningerne om præjudiciel afgørelse, at den af de berørte forbrugere misligholdte forpligtelse, dvs. tilbagebetalingen af låneafdragene, er af afgørende betydning i forhold til den pågældende aftale og tilstrækkeligt alvorlig hvad angår lånets løbetid og størrelse. Den forelæggende rets spørgsmål er begrænset til vurderingen af, hvorvidt den frist på en måned, der blev tildelt disse forbrugere, er egnet og effektiv med henblik på at undgå gennemførelsen af vilkåret om øjeblikkelig forfald af de udestående lånebeløb eller på at fjerne virkningerne heraf.
- 34 Dette vilkår svarer ifølge den forelæggende ret til en national bestemmelse, som finder anvendelse på låneaftaler, som er sikret ved pant i fast ejendom til beboelse, eller hvis genstand er erhvervelse af en sådan ejendom. Med vilkåret søges det således at skabe en balance mellem alle rettigheder og forpligtelser hos parterne i denne type aftaler. Denne bestemmelse, dvs. artikel 24, stk. 1, i lov nr. 5/2019, fastsætter, at førtidig ophævelse kun kan ske, hvis långiveren har givet låntageren en frist på mindst en måned for at afhjælpe den konstaterede manglende betaling.
- 35 Med henblik på at vurdere, om det middel, som tilbydes forbrugeren for at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller for at fjerne virkningerne heraf, er egnet og effektivt, kan den forelæggende ret i forbindelse med dens samlede bedømmelse af, om der foreligger en betydelig skævhed til skade for forbrugeren, som et vilkår om førtidig ophævelse kan skabe, ligeledes tage hensyn til bl.a. den omstændighed, at berigtigelsesfristen er materielt tilstrækkelig til, at forbrugeren kan foretage den anmodede betaling. I denne henseende er det forhold, at der i den nationale lovgivning findes bestemmelser, som i forbindelse med lignende kontraktforhold fastsætter en sådan frist til fordel for låntageren, særlig relevant.
- 36 På baggrund af det ovenstående er det muligt, at en national ret kan nå til den konklusion, at en frist på en måned, der tildeles en forbruger ved et vilkår om førtidig ophævelse, til at betale det udestående lånebeløb, og som regnes fra långiverens fremsættelse af et påkrav, udgør et egnet og effektivt middel, som giver forbrugeren mulighed for at undgå, at dette vilkår anvendes, eller for at fjerne virkningerne heraf.
- 37 Det andet spørgsmål skal følgelig besvares med, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13 skal fortolkes således, at det ved vurderingen af, om et vilkår om førtidig ophævelse i en personlig låneaftale eventuelt er urimeligt, påhviler den nationale ret at efterprøve, om de midler, der gør det muligt for forbrugeren at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller at fjerne virkningerne heraf, er egnede og effektive, ved bl.a. at tage hensyn til, om den frist, som tilbydes den pågældende, er materielt tilstrækkelig til at foretage den anmodede betaling af de udestående lånebeløb. I denne henseende udgør det forhold, at der i den nationale lovgivning findes bestemmelser, som i forbindelse med lignende kontraktforhold fastsætter en sådan frist til fordel for låntageren, et særligt relevant forhold.

Sagsomkostninger

- 38 Da sagens behandling i forhold til hovedsagernes parter udgør et led i de sager, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Ottende Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 3, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler**

skal fortolkes således, at

der ved vurderingen af, om et vilkår om førtidig ophævelse i en personlig låneaftale eventuelt er urimeligt, kan tages hensyn til, at dette vilkår giver forbrugeren mulighed for at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller for at fjerne virkningerne heraf, uden at denne mulighed skal være fastsat i en national bestemmelse, som specifikt finder anvendelse på personlige låneaftaler.

- 2) Artikel 3, stk. 1, i direktiv 93/13**

skal fortolkes således, at

det ved vurderingen af, om et vilkår om førtidig ophævelse i en personlig låneaftale eventuelt er urimeligt, påhviler den nationale ret at efterprøve, om de midler, der gør det muligt for forbrugeren at undgå den førtidige ophævelse af lånet eller at fjerne virkningerne heraf, er egnede og effektive, ved bl.a. at tage hensyn til, om den frist, som tilbydes den pågældende, er materielt tilstrækkelig til at foretage den anmodede betaling af de udestående lånebeløb. I denne henseende udgør det forhold, at der i den nationale lovgivning findes bestemmelser, som i forbindelse med lignende kontraktforhold fastsætter en sådan frist til fordel for låntageren, et særligt relevant forhold.

Underskrifter